

TLAČOVÁ SPRÁVA k výstave

SACRELACRUM / SACRAL ELEMENTUM IV.

Sára BIHÁRYOVÁ, Pavol ČERVENIAK, Mária ČOREJOVÁ, Patrik HÁBL (CZ), Rudolf JANÁK (CZ),
Martin KACVINSKÝ, Miloš KOPTÁK, Jaroslav ŠVESTKA, Miroslav ŽOLOBANIČ

Miesto / kontakt:	Galéria umelcov Spiša (GUS) – kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja, Zimná 46, Spišská Nová Ves, www.gus.sk
Termín výstavy:	4. 12. 2019 – 29. 3. 2020
Vernisáž výstavy:	streda, 4. 12. 2019 o 17.00
Produkcia:	Galéria umelcov Spiša – kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja
Kurátor:	Mgr. art. Adam Macko
Kontakt pre médiá:	Mgr. Lenka Králová, projekty@gus.sk , 053 4174626

Premiérový výstavný projekt Galérie umelcov Spiša pod názvom *Sacrelacrum / Sacral Elementum IV.* je uvedený v rámci dramaturgického cyklu *Téma*. Nadväzuje na predošlé tri ročníky tematických realizácií konceptov galérie o sakrálnych tendenciách v súčasnom umení (v r. 2010 *Sacral Elementum I.*, koncepcia Kamila Tilová; v r. 2013 *Sacral Elementum II.*, koncepcia Lucia Benická; v r. 2016 *Sacral Elementum III.*, koncepcia Daniela Čarná).

Kolektívna výstava deviatich autorov zo Slovenska a Čiech v kurátorskej koncepcii Adama Macka prezentuje sakrálny motív v troch rovinách – tematizuje priestor (vstup sakrálnej ikonografie do profánnych priestorov a naopak), definuje individuálnu mytológiu autorov a rekontextualizuje ikonografiu (sémanticky a semiologicky využívané prvky v umení). Poukazuje na široké rozpätie prejavov duchovného v umení, skúma posvätné ako biologický program a jeho schopnosť vzťahovať sa k mortalite v kultúrnej spoločnosti dneška.

Hoci sú diela výstavy delené do štyroch základných tematických celkov: *Postmystérium*, *Lumenochrony*, *Sacrecon* a *Aed Sacra*, nie je možná ich výlučná separácia. Individuálne programové stratégie autorov sa prelínajú, čo demonštruje aj ich samotná inštalácia. **Mária Čorejová** používa chrámové priestory ako kulisu, do ktorej vsádza bežné motívy a banálne predmety, čím vytvára existenciálnu mytológiu osobného a verejného priestoru. Médium kresby u nej cez redukovanú farebnosť a striedmosť vizuality akcentuje ilúziu svetelných kontrastov, ktoré boli pre duchovné umenie kľúčové. Vizúalnu redukciu na abstrahované tvary využíva aj **Patrik Hábl** (CZ), ktorý v odkaze na portrétnu ikonografiu vytvára veľkorozmerné plátna, ktoré programovo vracia do chrámov a kostolov. Jeho diela tu fungujú ako akési pôstne plátna, pôsobia kontemplatívne v oslobodení od mimetického zobrazenia biblickej mytológie. **Pavol Červenik**, **Jaroslav Švestka** a **Martin Kacvinský** optikou trash estetiky vkladajú do diel nájdené odpadové prvky a povyšujú ich na estetický objekt. U **Pavla Červenika** sa jedná o znehodnotené lepenkové materiály, na ktoré aplikuje autorské texty – tzv. dosky zvestovania. **Jaroslav Švestka** preberá vizualitu spáľňových závesných náboženských obrazov a pretvára ich na banálne ikony vytesnenej teológie. **Martin Kacvinský** priamo na ikony madon odkazuje, použitím barového obrusu ako podkladu vytvára paralelu s Turínskym plátnom. **Rudolf Janák** (CZ) spracúva v dielach sakrálny priestor viac mytologicky, hľadá vo farebnosti spirituálne presahy. **Miloš Kopták** pop-kultúrnou stratégiou cez apropriované predmety (časti hračiek) vytvára humorné naratívy biblických príbehov, ktoré navyše ilustratívne izoluje ako nové relikviáre. Obdobné postupy sú prítomné v dielach **Sáry Biháryovej**, motívy, ktoré výšivkou (kresbou) aplikuje do látky a záhlavia užitého predmetu. Objekt **Miroslava Žolobaniča** sa stáva aktom subtílnej až puristickej metódy reinvenencie seba ako mystika, pútnika, askéta.